

*ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ปรีชา ทองมา^{1*} จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์² พงษ์ศักดิ์ ทองพันชั่ง³

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

²อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

³อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

*Corresponding author e-mail: preecha.thongma@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารและระดับความสำเร็จการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับความสำเร็จการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร 20 คน และครูผู้สอน 333 คน รวม 353 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ แล้วสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.978 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ภาวะผู้นำ การจูงใจ การติดต่อสื่อสาร ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยี และการพัฒนาครูและบุคลากร ความสำเร็จการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยกระบวนการบริหารและการจัดการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือคุณภาพผู้เรียน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับความสำเร็จการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ทั้ง 6 ปัจจัย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า ทุกปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งปัจจัยทั้ง 6 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 91.40 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ ร้อยละ 95.6

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหาร; การประกันคุณภาพการศึกษา; ภาวะผู้นำ; ความสัมพันธ์กับความสำเร็จ

* Received: 2025-06-16, Revised: 2025-07-12, Accepted: 2025-07-13

Administrative Factors Affecting the Success of Internal Educational Quality Assurance in Schools under the Surin Secondary Educational Service Area Office

Preecha Thongma^{1*} Jittimaporn Sihawong² Pongsak Thongpunchung³

¹M.Ed. Student in Educational Administration, Sisaket Rajabhat University, Faculty of Education and Human Development Sisaket Rajabhat University, Thailand

²Lecturer of Faculty of Education and Human Development , Sisaket Rajabhat University

³Lecturer of Faculty of Education and Human Development , Sisaket Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: preecha.thongma@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed to achieve three objectives: 1) to study the levels of administrative factors and the levels of success in internal educational quality assurance in schools, 2) to study the relationship between administrative factors and the success of internal educational quality assurance, and 3) to study the factors affecting the success of internal educational quality assurance in schools under the Surin Secondary Educational Service Area Office. The sample consisted of 20 administrators and 333 teachers, totaling 353 people, obtained through stratified random sampling method. The instrument used was a 5-level rating scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.978. The statistics used for data analysis included mean, percentage, standard deviation, internal correlation coefficient, and multiple regression analysis. The research findings revealed that: 1) Administrative factors had an overall mean score at the highest level, ranked in descending order as follows: leadership, motivation, communication, teaching and learning resources, technology utilization, and teacher and personnel development. Internal educational quality assurance success had an overall mean score at the highest level, with administrative and management processes achieving the highest mean score equal to learner-centered teaching and learning processes, followed by learner quality. 2) The relationship between administrative factors and internal educational quality assurance success across all six factors showed a positive correlation at a relatively high level with statistical significance at the .01 3) Administrative factors affecting internal educational quality assurance success revealed that all factors significantly influenced internal educational quality assurance success at the statistical significance level of .01. The six factors collectively predicted 91.40% of internal educational quality assurance success, with a multiple correlation coefficient of 95.6%.

Keywords: Management Factors, Educational Quality Assurance, Leadership, Relationship with Success

บทนำ

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงและรวดเร็วจากปัจจัยหลายมิติที่เชื่อมโยงกัน ทั้งในด้านเศรษฐกิจที่เคลื่อนไหวสู่ระบบดิจิทัล สังคมที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น เทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างก้าวกระโดด และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ (กิดานันท์ มลิทอง, 2565) การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งมีเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ที่มุ่งพัฒนาสู่ประเทศที่มีรายได้สูงและสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2563) ได้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพคนไทยเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยระบบการศึกษาต้องสามารถผลิตบุคลากรที่มีทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนจากแนวคิดเดิมที่เน้นการจัดการแบบดั้งเดิม มาสู่การบริหารที่ทันสมัย เข้มแข็ง และมีการบูรณาการกระบวนการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างรอบด้านและสอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโลก

การบริหารจัดการศึกษา ตามแนวคิดสมัยใหม่ไม่ใช่เพียงการจัดระเบียบหรือกำกับดูแล แต่หมายถึงการกำหนดทิศทาง วางกลยุทธ์ จัดระบบ และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา (Hoy & Miskel, 2013) แนวคิด Total Quality Management (TQM) ของ Deming (1986) และ Continuous Quality Improvement (CQI) เน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้หลัก PDCA (Plan-Do-Check-Act) และการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้วางรากฐานทางกฎหมายสำคัญเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวดที่ 6 มาตรา 47-50 โดยกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance: IQA) อย่างต่อเนื่อง และให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2563) ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพของผู้เรียน ระบบการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการบริหารภายในให้ได้มาตรฐานตามที่ภาครัฐกำหนด พร้อมทั้งสามารถรองรับการประเมินจากภายนอก (External Quality Assessment: EQA) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2564 ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ครอบคลุม 3 มาตรฐานหลัก ได้แก่ (1) คุณภาพของผู้เรียน (2) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ (3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแต่ละมาตรฐานมีตัวบ่งชี้ย่อยที่สะท้อนถึงคุณภาพในมิติต่าง ๆ อย่างครอบคลุม นอกจากนี้ ยังกำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในตาม

กระบวนการ PDCA อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง แนวคิดของ IQA ไม่ได้จำกัดเพียงการตรวจสอบภายใน เพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมินภายนอกเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน โดยมีรากฐานทางทฤษฎีจาก TQM ของ Deming (1986) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ และ CQI ที่มุ่งปรับปรุงกระบวนการอย่างเป็นระบบ Harvey และ Green (1993) ได้นิยามคุณภาพการศึกษาใน 5 มิติ ได้แก่ ความโดดเด่น ความสมบูรณ์แบบ ความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ความคุ้มค่า และการเปลี่ยนแปลง ซึ่งถูกนำมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นรูปธรรมในระบบ IQA ของไทย การบริหารจัดการคุณภาพภายในตามแนวคิดสมัยใหม่ จึงต้องอาศัย ภาวะผู้นำ ที่เข้มแข็ง โดยผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ สามารถสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้บุคลากรร่วมมือกันอย่างเต็มที่ ซึ่งตรงกับทฤษฎี Transformational Leadership ของ Bass และ Avolio (1994) ที่ชี้ว่าผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลงสามารถสร้างความไว้วางใจ สร้างความผูกพันในองค์กร และกระตุ้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง Scheerens (2000) ยังกล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของโรงเรียน นอกจากภาวะผู้นำแล้ว การจูงใจ (Motivation) เป็นอีกกลไกสำคัญที่ส่งผลต่อการทำงานของบุคลากร Herzberg (1966) อธิบายว่าการจูงใจเกิดได้ทั้งจากปัจจัยภายนอก เช่น เงินเดือน ผลตอบแทน การยกย่อง และปัจจัยภายใน เช่น ความรู้สึกภาคภูมิใจในความสำเร็จ ส่วน Deci & Ryan (2000) เสนอว่าแรงจูงใจภายในเกิดขึ้นเมื่อบุคลากรได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานสามด้าน คือ ความสามารถ (Competence) ความเป็นอิสระ (Autonomy) และความสัมพันธ์ (Relatedness) ซึ่งมีผลต่อการมีส่วนร่วมในงาน IQA อย่างแท้จริง การติดต่อสื่อสาร (Communication) เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเชื่อมโยงทุกกระบวนการ Robbins & Judge (2017) ระบุว่า การสื่อสารที่ดีต้องโปร่งใส ชัดเจน และมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับแสดงความคิดเห็น เพื่อลดความขัดแย้งและสร้างความเข้าใจร่วม ในงานวิจัยของ Scheerens (2000) พบว่าการสื่อสารภายในโรงเรียนมีผลโดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพ การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational Technology Utilization) กลายเป็นปัจจัยสำคัญในยุคดิจิทัล Laudon & Laudon (2019) อธิบายว่า เทคโนโลยีช่วยให้การจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ และการสื่อสารในองค์กรเป็นไปอย่างรวดเร็ว และแม่นยำ Alam (2015) ยังชี้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้ระบบประกันคุณภาพมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะการจัดการข้อมูลคุณภาพและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ อย่างไรก็ตาม โรงเรียนในชนบทบางแห่งอาจยังประสบปัญหาขาดโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรที่มีทักษะด้านเทคโนโลยี

งานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหารและการประกันคุณภาพการศึกษาได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง พงษ์พันธ์ แซ่แต้ (2560) พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพโรงเรียน โดยเฉพาะการกำหนดวิสัยทัศน์และการสร้างแรงบันดาลใจ โชคชัย พรหมมาก (2561) พบว่าภาวะผู้นำสัมพันธ์โดยตรงกับความสำเร็จของ IQA โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ นเรศ เสนะพันธุ์ (2564) เน้นว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลงต้องสามารถสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมใน IQA อย่างแท้จริง

ในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ซึ่งครอบคลุมโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 85 แห่ง พบว่ามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 ผลการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนในพื้นที่ดังกล่าวโดยรวมอยู่ในระดับดีถึงดีมาก แต่เมื่อวิเคราะห์เชิงลึกพบความแตกต่างของคุณภาพระหว่างโรงเรียน โดยเฉพาะระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองกับโรงเรียนขนาดเล็กในเขตชนบท ยังพบปัญหาการวิจัยที่สำคัญ ในหลายมิติ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ 1. ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากร โรงเรียนขนาดเล็กในชนบทยังขาดแคลนบุคลากร งบประมาณ และโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้ผลลัพธ์ด้านคุณภาพผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอนแตกต่างจากโรงเรียนในเขตเมืองอย่างชัดเจน 2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารยังไม่ทั่วถึง ผู้บริหารบางแห่งยังไม่สามารถแสดงบทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้เต็มที่ ไม่สามารถกำหนดวิสัยทัศน์หรือสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากร 3. การมุ่งใจและการมีส่วนร่วมของบุคลากรต่ำ ครูบางส่วนยังไม่ตระหนักหรือให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายใน เพราะภาระงานสูง ขาดแรงจูงใจ หรือไม่เห็นความเชื่อมโยงกับความก้าวหน้าในอาชีพ 4. การสื่อสารภายในองค์กรไม่ทั่วถึง ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนของข้อมูล ความเข้าใจผิดในเป้าหมายและวิธีการทำงาน IQA 5. การใช้เทคโนโลยียังจำกัด โรงเรียนขนาดเล็กหลายแห่งขาดอุปกรณ์ อินเทอร์เน็ต หรือบุคลากรที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการประกันคุณภาพ 6. ขาดกลยุทธ์และการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ หลายโรงเรียนยังไม่สามารถนำข้อมูลจริงมาใช้ในการตัดสินใจหรือพัฒนาอย่างเป็นระบบ ปัญหาเหล่านี้สะท้อนความจำเป็น ที่ต้องศึกษาเชิงลึกเพื่อค้นหาปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยเฉพาะ ด้านภาวะผู้นำ การมุ่งใจ การติดต่อสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา อย่างเป็นระบบ โดยใช้กรอบทฤษฎีการบริหารการศึกษาและการประกันคุณภาพที่เป็นที่ยอมรับ ควบคู่กับการวิเคราะห์เชิงสถิติ เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น และสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหาร และระดับความสำเร็จการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยการบริหาร ความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์และปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จดังกล่าว โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 2,826 คน แบ่งเป็น ผู้บริหาร จำนวน 204 คน ครูผู้สอน จำนวน 2,622 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ ได้จากการคำนวณตามสูตรของ Taro Yamane และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 353 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 20 คน ครูผู้สอน 333 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้น (Independent Variables) ประกอบด้วย ปัจจัยการบริหาร 6 ด้าน ได้แก่ภาวะผู้นำ การพัฒนาครูและบุคลากร การใช้เทคโนโลยี ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การติดต่อสื่อสาร และการจูงใจ **ตัวแปรตาม (Dependent Variable)** ประกอบด้วย ความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งพิจารณาจาก 3 ด้าน คือ คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 รายการวัดระดับปัจจัยการบริหารส่วนที่ 3 รายการวัดระดับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่า มากกว่า 0.50 ทุกข้อ ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธี Alpha ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.978 ซึ่งอยู่ในระดับสูงมาก แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อถือได้

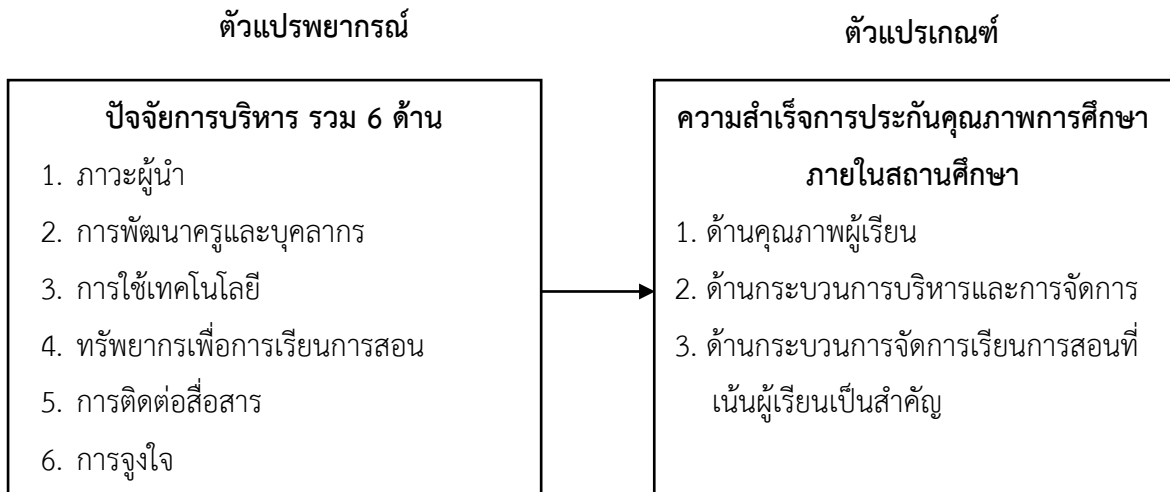
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการเก็บข้อมูลดำเนินการดังนี้ ขออนุญาตจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ นำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน กำหนดระยะเวลาการตอบแบบสอบถาม และดำเนินการติดตาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ สถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติเชิงอนุมาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ได้นำไปสู่การตอบวัตถุประสงค์การวิจัย และพัฒนาเป็น

ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน
อย่างเป็นระบบ

6.กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สามารถสรุปกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ระดับของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการ
วิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ด้านที่ศึกษา ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ การพัฒนาครูและบุคลากร
การใช้เทคโนโลยี ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การติดต่อสื่อสาร และการจูงใจ มีระดับคะแนนเฉลี่ย
โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.52) แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนในพื้นที่ตัวอย่างมีการ
จัดการบริหารที่ดี ครอบคลุมทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 1 ระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จการประกันคุณภาพการศึกษา

ลำดับ	ปัจจัยการบริหาร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	ลำดับความสำคัญ
1	ด้านภาวะผู้นำ	4.61	0.50	มากที่สุด	1
2	ด้านการจูงใจ	4.58	0.54	มากที่สุด	2
3	ด้านการติดต่อสื่อสาร	4.56	0.51	มากที่สุด	3
4	ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน	4.54	0.49	มากที่สุด	4
5	ด้านการใช้เทคโนโลยี	4.53	0.53	มากที่สุด	5

ลำดับ	ปัจจัยการบริหาร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	ลำดับความสำคัญ
6	ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร	4.51	0.56	มากที่สุด	6
ภาพรวม		4.56	0.52	มากที่สุด	

2. ระดับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจากการวิเคราะห์พบว่า ความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในครอบคลุมทั้งสามด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียน กระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.56) โดยเฉพาะด้านกระบวนการจัดการและการเรียนการสอนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน

ตารางที่ 2 ระดับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ลำดับ	ความสำเร็จในการประกันคุณภาพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	ลำดับความสำคัญ
1	กระบวนการบริหารและการจัดการ	4.62	0.55	มากที่สุด	1
2	กระบวนการจัดการเรียนการสอน	4.62	0.54	มากที่สุด	1
3	คุณภาพผู้เรียน	4.58	0.59	มากที่สุด	3
ภาพรวม		4.61	0.56	มากที่สุด	

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยการบริหารกับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ด้าน กับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า โดยรวมแล้วมีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารแต่ละด้านกับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา

ปัจจัยการบริหาร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	ความสัมพันธ์กับผลสำเร็จ	ระดับนัยสำคัญ
1. ภาวะผู้นำ	.811	สูงมาก	** .01
2. การจูงใจ	.742	สูง	** .01
3. การใช้เทคโนโลยี	.699	สูง	** .01
4. การพัฒนาครูและบุคลากร	.692	สูง	** .01
5. การติดต่อสื่อสาร	.683	สูง	** .01
6. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน	.641	ปานกลางถึงสูง	** .01

> **ระดับนัยสำคัญที่ .01

ผลการวิจัยพบว่าทุกปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในระดับค่อนข้างสูง โดยเฉพาะปัจจัยภาวะผู้นำ มีค่าสัมประสิทธิ์สูงสุด ($r = .811$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดี มีบทบาทในการผลักดัน สร้างวิสัยทัศน์ และส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยการจูงใจ มีค่าสัมประสิทธิ์สูงเป็นอันดับถัดมา ($r = .742$) บ่งชี้ว่าการให้แรงจูงใจ ทั้งในรูปแบบของสิ่งตอบแทน แรงสนับสนุน หรือการยกย่อง ส่งผลให้ครูและบุคลากรมีความมุ่งมั่นในการทำงานตามเป้าหมายของการประกันคุณภาพ ปัจจัยการใช้เทคโนโลยี และปัจจัยการพัฒนาครูและบุคลากร ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ในระดับสูง ($r = .699$ และ $r = .692$ ตามลำดับ) สะท้อนให้เห็นว่าเมื่อสถานศึกษามีการพัฒนาศักยภาพของครูอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการหรือการเรียนการสอน จะช่วยเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินงานประกันคุณภาพได้อย่างชัดเจน ส่วนปัจจัยการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน แม้จะมีค่าสัมประสิทธิ์ต่ำกว่าปัจจัยอื่น แต่ก็ยังอยู่ในระดับสูงและปานกลางตามลำดับ ($r = .683$ และ $.641$) แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบเหล่านี้ยังมีความสำคัญในการส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพเช่นกัน โดยเฉพาะการสื่อสารที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพภายในองค์กร จะช่วยให้บุคลากรเข้าใจเป้าหมายและวิธีดำเนินงานได้ตรงกัน

4. การพยากรณ์ความสำเร็จของการประกันคุณภาพ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่าปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะ ด้านภาวะผู้นำ ($r = 0.947$) และ ด้านการจูงใจ ($r = 0.886$) จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยทั้ง 6 ด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาได้ถึง ร้อยละ 91.40 (Adjusted $R^2 = 0.914$)

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของปัจจัยการบริหารที่ใช้พยากรณ์ความสำเร็จการประกัน

คุณภาพ

ลำดับ	ปัจจัยการบริหาร	ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (β)	ค่าสถิติ t	ระดับนัยสำคัญ
1	ด้านภาวะผู้นำ	0.766	18.710	** .01
2	ด้านการจูงใจ	0.174	4.604	** .01
3	ด้านการใช้เทคโนโลยี	0.167	4.004	** .01
4	ด้านการติดต่อสื่อสาร	0.064	2.035	** .01
5	ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร	-0.100	2.808	** .01
6	ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน	-0.110	3.508	** .01

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.766X_1 + 0.174X_2 + 0.167X_3 + 0.064X_4 - 0.100X_5 - 0.110X_6$$

โดยที่ X_1 ถึง X_6 แทนปัจจัยด้านภาวะผู้นำ, การจูงใจ, การใช้เทคโนโลยี, การติดต่อสื่อสาร, การพัฒนาครูและบุคลากร, และทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนตามลำดับ

อภิปรายผล

การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพภายในให้ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับแนวนโยบายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ที่เน้นให้สถานศึกษาจัดระบบประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556) งานวิจัยนี้ได้ศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยการบริหาร 6 ด้านที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยอภิปรายผลในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเป็นหัวใจของการขับเคลื่อนคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพในระดับสูงมาก ($\beta = 0.766$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า มีตัวแปรการบริหารอย่างน้อย 1 ตัวที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ชัดเจน มีความสามารถในการกระตุ้นทีมงาน และจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพการที่ภาวะผู้นำมีอิทธิพลมากที่สุดในการบรรดาปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ด้าน ยืนยันความสำคัญของการมีผู้นำที่มีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพ ความสอดคล้องกับทฤษฎีและงานวิจัยที่ผ่านมา ผลการวิจัยนี้สนับสนุนทฤษฎีการบริหารตามเป้าหมาย (Management by Objectives) ของ Steers (1977) ที่ชี้ว่า ผู้นำที่สามารถกำหนดเป้าหมายได้อย่างชัดเจน และสื่อสารทิศทางขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลต่อผลลัพธ์ขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดระบบการมีส่วนร่วมของ Likert (1969) ที่เน้นบทบาทของผู้นำในด้าน การจูงใจ การมีอิทธิพล และการตัดสินใจร่วม อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยนี้มีค่าอิทธิพลสูงกว่าที่ Koonjan (2018) พบในการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\beta = 0.521$) และสูงกว่า Thanakit (2019) ที่ศึกษาในบริบทมหาวิทยาลัย ($\beta = 0.643$) ความแตกต่างนี้อาจเกิดจากลักษณะเฉพาะของระบบการบริหารในสถานศึกษามัธยมศึกษา ที่ผู้บริหารมีอำนาจในการตัดสินใจและควบคุมทรัพยากรมากกว่าระดับประถมศึกษา แต่มีความยืดหยุ่นมากกว่าระดับอุดมศึกษา

2. การจูงใจเป็นพลังขับเคลื่อนการมีส่วนร่วม การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพ ($\beta = 0.174$) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สถานศึกษาที่มีการยกย่องชมเชยผู้มีผลงานดีเด่น การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม และการมอบหมายงานที่ท้าทาย พบว่ามีแนวโน้มสร้างพลังบวกให้กับ การดำเนินงานด้านคุณภาพ การสนับสนุนและขัดแย้งกับทฤษฎีที่มีอยู่ ผลการวิจัยสนับสนุน Herzberg's Two-Factor Theory ที่ระบุว่า แรงจูงใจภายใน (เช่น การยอมรับ และโอกาสในการเติบโต) จะกระตุ้นให้

บุคลากรมีความมุ่งมั่นต่อองค์กร (Herzberg, 1966) แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของ Maslow (1943) ที่เน้นลำดับขั้นความต้องการ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการจูงใจระดับสูง (การยอมรับ การเติบโต) มีอิทธิพลมากกว่าปัจจัยพื้นฐาน (ค่าตอบแทน สวัสดิการ) ในกลุ่มข้าราชการครูที่มีความมั่นคงในการทำงานอยู่แล้ว

3. การใช้เทคโนโลยีเป็นกลไกสำคัญของการบริหารข้อมูลคุณภาพ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีมีค่าสัมประสิทธิ์เชิงบวก ($\beta = 0.167$) และอยู่ในระดับมากที่สุด เทคโนโลยีช่วยให้ข้อมูลด้านคุณภาพถูกจัดเก็บ วิเคราะห์ และเผยแพร่อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และลดความผิดพลาดในการบริหารความสอดคล้องกับทฤษฎีเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการวิจัยสนับสนุน Technology Acceptance Model (TAM) ของ Davis (1989) ที่อธิบายว่า การรับรู้ถึงประโยชน์และความง่ายในการใช้งานจะส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี และยังสอดคล้องกับ Alam (2015) ที่ชี้ให้เห็นว่า ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายใน โดยเฉพาะในด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการสื่อสารเชิงกลยุทธ์

4. ปัจจัยด้านการสื่อสารเป็นการเชื่อมโยงและการประสานงาน ปัจจัยด้านการสื่อสารมีค่าสัมประสิทธิ์เชิงบวก ($\beta = 0.145$) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพช่วยให้การดำเนินงานด้านคุณภาพเป็นไปอย่างราบรื่น และทุกฝ่ายเข้าใจเป้าหมายและกระบวนการทำงานในทิศทางเดียวกัน

5. ความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารกับความสำเร็จของการประกันคุณภาพ ปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จของการประกันคุณภาพในระดับสูง ($r = 0.956$, $R^2 = .914$) ปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การสื่อสาร การจูงใจ การพัฒนาครูและบุคลากร ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน และการใช้เทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่าความสมดุลของการบริหารในทุกมิติสามารถร่วมกันส่งเสริมผลลัพธ์ด้านคุณภาพอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ค่า $R^2 = 0.914$ ยังแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จของการประกันคุณภาพได้ร้อยละ 91.4 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ข้อค้นพบที่น่าสนใจ ค่าสัมประสิทธิ์เชิงลบ แม้ภาพรวมจะเป็นบวก แต่ในผลการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยการพัฒนาครูและบุคลากร ($\beta = -0.100$) และปัจจัยทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ($\beta = -0.110$) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเป็นลบ ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่สำคัญและน่าสนใจ เนื่องจากขัดแย้งกับทฤษฎีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของ Schultz (1961) และ Becker (1964) ที่เน้นว่าการลงทุนในการพัฒนาบุคลากรจะส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพองค์กร ข้อค้นพบนี้อาจสะท้อนปรากฏการณ์การพัฒนาที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการ (Training-Need Mismatch) หรือ ภาระงานที่เพิ่มขึ้น (Increased Workload Paradox) ดังที่ Kirkpatrick (1994) เตือนไว้ว่า การพัฒนาที่ไม่ได้วิเคราะห์ความ

ต้องการอย่างละเอียดอาจส่งผลในทางลบต่อการปฏิบัติงาน การศึกษาของ Jarernsiripornkul (2020) ในบริบทโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบปรากฏการณ์คล้ายกันนี้ โดยชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาครูที่ไม่ได้คำนึงถึงภาระงานที่เพิ่มขึ้นและเวลาที่ใช้ไปกับกิจกรรมการประกันคุณภาพ อาจส่งผลให้ครูเกิดความเหนื่อยหน่ายและลดประสิทธิภาพการทำงาน

การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา มีบทบาทเชิงกลยุทธ์ต่อความสำเร็จของระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยเฉพาะภาวะผู้นำ การจูงใจ และการใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ และสามารถพยากรณ์ความสำเร็จได้ถึงร้อยละ 91.4 อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อค้นพบที่ทำนายทฤษฎีเดิม โดยเฉพาะค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงลบของปัจจัยด้านการพัฒนาครูและทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการจัดการเชิงลึกและบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ งานวิจัยนี้จึงไม่เพียงแต่ยืนยันความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ แต่ยังเสนอองค์ความรู้ใหม่ในด้านการบริหารสมดุล ภาระงานเชิงคุณภาพ และการประกันคุณภาพเชิงบูรณาการ อันเป็นแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ความยั่งยืนและมีคุณภาพในบริบทของโลกยุคใหม่

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยแทรกซ้อนที่อาจมีผลต่อความสัมพันธ์เชิงลบของบางปัจจัย เนื่องจากในการศึกษานี้พบว่า ปัจจัยการพัฒนาครูและบุคลากร และปัจจัยทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเป็นลบ จึงควรมีการวิจัยเชิงลึกเพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่แท้จริง เช่น การขาดการจัดการเชิงระบบ การใช้งบประมาณที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการ หรือการขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของครู ซึ่งอาจใช้การวิจัยเชิงคุณภาพหรือวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods) เพื่อให้ได้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น (Creswell & Plano Clark, 2018)
2. วิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพแบบมีส่วนร่วม จากผลการวิจัยที่ชี้ว่าภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีผลสูงต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพ ควรมีการทดลองนำโมเดลการบริหารแบบมีส่วนร่วม เช่น การบริหารแบบ PLC (Professional Learning Community) หรือ TQM (Total Quality Management) มาใช้ในบริบทสถานศึกษา และศึกษาผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาในระยะยาว
3. ขยายขอบเขตประชากรและบริบทของการศึกษา งานวิจัยฉบับนี้มุ่งเน้นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ซึ่งมีข้อจำกัดด้านบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ดังนั้นควรมีการขยายการวิจัยไปยังจังหวัดหรือภูมิภาคอื่น ๆ หรือเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและใหญ่ ระหว่างเมืองและชนบท เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่กว้างและครอบคลุมยิ่งขึ้น

4. ศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างคุณภาพการบริหารกับผลลัพธ์ระยะยาวของผู้เรียน ควรมีการติดตามผลระยะยาว (longitudinal study) เพื่อศึกษาว่าการบริหารที่ดีส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ พฤติกรรม หรือทักษะชีวิตของผู้เรียนในระดับใด เพื่อยืนยันว่า “ความสำเร็จของการประกันคุณภาพ” มิใช่เพียงเชิงโครงสร้างแต่ยังส่งผลเชิงผลลัพธ์โดยตรง

องค์ความรู้ใหม่

ภาวะผู้นำมีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ในความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษานี้ยืนยันว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาในเชิงระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ การวางกลยุทธ์ และการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร ซึ่งสามารถใช้เป็นแบบจำลองแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สำหรับสถานศึกษาอื่นได้

การพัฒนาเชิงสมดุลของปัจจัยการบริหารเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพสูงสุด งานวิจัยพบว่าการพัฒนาองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ การจูงใจ การใช้เทคโนโลยี และการสื่อสารอย่างครบถ้วนจะสามารถพยากรณ์ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในได้ถึงร้อยละ 91.4 ซึ่งถือเป็นข้อค้นพบใหม่ที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในระดับนโยบายสถานศึกษา

ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงลบอาจชี้ถึงปัญหาการจัดการภายในองค์กร การที่ปัจจัยบางด้านแสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเป็นลบ เช่น การพัฒนาครูและทรัพยากรการเรียนรู้ สะท้อนให้เห็นว่าหากไม่มีการจัดการที่ดี แม้ทรัพยากรจะมีอยู่มาก แต่ก็อาจไม่เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นแนวคิดใหม่ที่ท้าทายความเชื่อแบบเดิมว่าทรัพยากรหรือการพัฒนาใด ๆ จะต้องส่งผลดีเสมอ

องค์ประกอบของการบริหารงานประกันคุณภาพสามารถบูรณาการกับการบริหารวิชาการได้อย่างเป็นระบบ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าความสำเร็จของการบริหารคุณภาพเชื่อมโยงกับคุณภาพผู้เรียนและกระบวนการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด แสดงถึงความเป็นไปได้ในการวางแผนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ ที่ไม่แยกงานประกันคุณภาพออกจากภารกิจประจำของครูและบุคลากร

เอกสารอ้างอิง

- กิดานันท์ มลิทอง. (2565). แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของ การศึกษาศตวรรษที่ 21. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- งามพิศ ลำพูน. (2558). การประกันคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษา. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จุฬารัตน์ ใจมั่น. (2561). การสื่อสารภายในองค์กรสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้. วารสารครูศาสตร์, 26(2), 101–112.
- ชุติมา พรหมศรี. (2562). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพการบริหารสถานศึกษา. วารสารวิจัยและพัฒนาศึกษา, 14(1), 66–75.

- โชคชัย พรหมมาก. (2561). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- นเรศ เสนะพันธ์. (2564). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างความร่วมมือของบุคลากรในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา. *วารสารครุศาสตร์*, 9(1), 51–63.
- พงษ์พันธ์ แซ่แต้. (2560). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*, 11(2), 22–35.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). *รายงานการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2563)*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2563). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. สมศ.
- Alam, G. M. (2015). Information and communication technology (ICT) and the administrative performance in education institutions: A study from Bangladesh. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology*, 11(2), 30–45.
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). *Improving organizational effectiveness through transformational leadership*. SAGE Publications.
- Becker, G. S. (1964). *Human capital: A theoretical and empirical analysis, with special reference to education*. University of Chicago Press.
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2018). *Designing and conducting mixed methods research (3rd ed.)*. SAGE Publications.
- Davis, F. D. (1989). *Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology*. *MIS Quarterly*, 13(3), 319–340.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The “what” and “why” of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227–268.
- Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. MIT Press.
- Harvey, L., & Green, D. (1993). *Defining quality. Assessment & Evaluation in Higher Education*, 18(1), 9–34.
- Herzberg, F. (1966). *Work and the nature of man*. World Publishing Company.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2013). *Educational administration: Theory, research, and practice (9th ed.)*. McGraw-Hill.

- Jarernsripornkul, N. (2020). Leadership and burnout of teachers in rural schools in Northeast Thailand. *Educational Research Journal*, 42(1), 113–125.
- Kirkpatrick, D. L. (1994). *Evaluating training programs: The four levels*. Berrett-Koehler Publishers.
- Laudon, K. C., & Laudon, J. P. (2019). *Management information systems: Managing the digital firm (16th ed.)*. Pearson.
- Likert, R. (1969). *The human organization: Its management and value*. McGraw-Hill.
- Maslow, A. H. (1943). *A theory of human motivation*. *Psychological Review*, 50(4), 370–396.
- Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2017). *Organizational behavior (17th ed.)*. Pearson Education.
- Scheerens, J. (2000). *Improving school effectiveness: Fundamentals of educational planning*. UNESCO International Institute for Educational Planning.
- Schultz, T. W. (1961). *Investment in human capital*. *The American Economic Review*, 51(1), 1–17.
- Steers, R. M. (1977). *Organizational effectiveness: A behavioral view*. Goodyear Publishing Company.